

Sygn. akt II C 68/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach II Wydział Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Banko

Protokolant Bogumiła Brzezinka

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2015 roku w Rybniku

sprawy z powództwa W. G. (1)

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda W. G. (1) kwotę 65.000 zł (sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2015r.;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.487 (pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę 67,40 (sześćdziesiąt siedem 40/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;
5. odstępuje od obciążenia powoda częścią nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Katarzyna Banko

Sygn. akt II C 68/15

UZASADNIENIE

Powód W. G. (1) domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 80.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2015r. tytułem zadośćuczynienia oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7.200,00 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

W uzasadnieniu powyższego żądania podano, że w dniu 23 lipca 2000r. w R. na ulicy (...) kierujący samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...) M. S. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości wskutek działania spożytego alkoholu i nadmiernej prędkości utracił panowanie nad prowadzonym pojazdem zjeżdżając na prawą stronę jezdni do zatoki autobusowej, gdzie potrącił stojących pieszych, w tym między innymi A. G. (1). W wyniku tego zdarzenia A. G. (1) został przewieziony do szpitala gdzie zmarł na skutek odniesionych obrażeń ciała. Sprawca wypadku M. S. wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 09 sierpnia 2001r. sygn. akt II K 1510/00 został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 kk w związku z art. 178 kk i skazany na karę 3 lat pozbawienia wolności. Wyrokiem z dnia 07 marca

2002r. sygn. akt V Ka 14/02 Sąd Okręgowy w Gliwicach na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora oraz oskarżonego zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku, w ten sposób, że podwyższył orzeczoną wobec M. S. karę pozbawienia wolności do lat 4. Posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia, w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną. Powód, reprezentowany przez (...) Centrum (...) pismem z dnia 09 grudnia 2014r. zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna. Pozwany decyzją z dnia 09 stycznia 2015r. przyznał powodowi kwotę 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia. Przyznane zadośćuczynienie nie kompensuje krzywdy powoda, zatem w niniejszym postępowaniu dochodzi on dalszego zadośćuczynienia w kwocie 80.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 09 stycznia 2015r., gdyż pozwany decyzją z dnia 08 stycznia 2015r. przyznał powodowi zadośćuczynienie w kwocie 15.000,00 zł, a decyzja ta była kończąca proces likwidacji szkody powoda. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego jest uzasadniona treścią § 6 pkt 6 w związku z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej przez radców prawnych ustanowionych z urzędu. Charakter sprawy, podstawa prawna, którą strona pozwana w całości kwestionuje wymaga stosownego uzasadnienia, zarówno w aspekcie obowiązującego porządku prawnego wraz z przytoczeniem akceptującego go orzecznictwa Sądu Najwyższego i literatury, jak również merytorycznego jej uzasadnienia, co implikuje, iż nakład pracy pełnomocnika powódki, jego wkład w przyczynienie się do jej wyjaśnienia rozstrzygnięcia, wykracza poza ramy uprawniające go do ubiegania się wyłącznie o stawkę minimalną.

Pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł zarzut przedawnienia, gdyż od chwili śmierci syna powoda upłynęło prawie 25 lat. Ponadto pozwany zakwestionował roszczenie powoda co do zasady. Przepis art. 446 § 4 k.c. przyznający najbliższym członkom rodziny zmarłego uprawnienie do żądania wypłaty stosownego zadośćuczynienia został wprowadzony do kodeksu cywilnego z dniem 03 sierpnia 2008r., zatem brak jest podstaw prawnych do stosowania art. 24 k.c. w związku z art. 448 k.c. do zdarzeń mających miejsce przed dniem 03 sierpnia 2008r. Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował także wysokość dochodzonego zadośćuczynienia twierdząc, że jest ono rażąco wygórowane i nie znajduje uzasadnienia w odniesionym uszczerbku na zdrowiu i doznanej krzywdzie. Ponadto pozwany zakwestionował datę, od której miałyby zostać zasądzone ustawowe odsetki.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 23 lipca 2000r. w R. na ulicy (...) kierujący samochodem osobowym marki V (...) o nr rej (...) M. S. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości wskutek działania spożytego alkoholu i nadmiernej prędkości utracił panowanie nad prowadzonym pojazdem zjeżdżając na prawą stronę jezdni do zatoki autobusowej, gdzie potrafił stojących pieszych, w tym między innymi A. G. (1). W wyniku tego zdarzenia A. G. (1) został przewieziony do szpitala gdzie zmarł na skutek odniesionych obrażeń ciała. Sprawca wypadku M. S. wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 09 sierpnia 2001r. sygn. akt III K 1510/00 został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 kk w związku z art. 178 kk i skazany na karę 3 lat pozbawienia wolności. Wyrokiem z dnia 07 marca 2002r. sygn. akt V Ka 14/02 Sąd Okręgowy w Gliwicach na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora oraz oskarżonego zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku, w ten sposób, że podwyższył orzeczoną wobec M. S. karę pozbawienia wolności do lat 4. (dowód: dokumenty zawarte w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Rybniku sygn. akt III K 1510/00)

Posiadacz pojazdu, którym wyrządzono szkodę był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane ruchem pojazdu w (...) S.A. w W..

Zmarły A. G. (2) urodził się (...) Mieszkał z rodzicami – W. i W. G. (2). Kontynuował naukę w technikum wieczorowym. O wypadku syna powód dowiedział się przebywając w sanatorium. Powód niezwłocznie zdecydował się na powrót do domu. Po powrocie z sanatorium jeździł z żoną do szpitala licząc na to, że uda się uratować życie syna., jednak

A. G. (1) zmarł trzeciego dnia po wypadku. Śmierć A. G. (1) wpłynęła w znaczącym stopniu na życie całej rodziny. Powód spędzał z synem wiele wolnego czasu, syn uczył go obsługi komputera, jeździli razem nad wodę, wspólnie wyjeżdżali na wakacje. Popołudniami, w weekendy jeździli do dziadków pomagać im w pracach na polu. Po śmierci syna doszło u powoda do zachwiania jego podstawowego poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji. Powód musiał zażywać leki uspokajające i nasenne. Nad łóżkiem zawiesił portret syna i codziennie mówi do niego „cześć A.”. Gdy idzie na cmentarz to nie mówi „na cmentarz”, ale „do A.”. Powód dość często czuje się napięty i podenerwowany. Często odczuwa też smutek i przygnębienie. W znacznie mniejszym stopniu interesuje się różnymi sprawami niż było to wcześniej. Martwi się, zwłaszcza o przyszłość i rzadko bywa w dobrym humorze. Częściej, niż kiedyś odwleka podjęcie decyzji. Jest wewnętrznie spięty i rzadko czuje się odprężony i zrelaksowany. Odczuwa strach, ucisk w żołądku, ma problemy ze snem. Powód nie korzystał z psychoterapii i nie podejmował leczenia psychiatrycznego. Stłumione emocje, które przeżywał i przeżywa utrudniają mu adaptację społeczną.

W 2000r. powód przeszedł na rentę inwalidzką. Ma orzeczoną całkowitą niezdolność do pracy na trwałe z powodu „przewlekłej polineuropatii demielinizacyjnej”. Ma orzeczony stopień niepełnosprawności umiarkowany. Był leczony neurologicznie z powodu polineuropatii. (dowód: zeznania świadków J. B., W. G. (2), przesłuchanie stron ograniczone do przesłuchania powoda – zapis audio – video k. 43)

Biegli sądowi B. B. (1) – psycholog kliniczny i M. K. lek. psychiatra po przeprowadzeniu badania psychiatrycznego i psychologicznego rozpoznali u powoda przedłużoną reakcję na stres (przedłużona reakcja żałoby) z komponentą depresyjną – lekową przybierającą aktualnie postać zaburzeń w stopniu łagodnym. W oparciu o całokształt danych z bezpośredniego badania powoda stwierdzili u niego w związku ze śmiercią syna A. występowanie długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wynoszącego 5 % (zaburzenia adaptacyjne będące następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń O.U.N. – utrwalone nerwice jako wyraz zaburzeń funkcji O.U.N.). Zaburzenia adaptacyjne powstałe w odpowiedzi na przeżycie ostrej reakcji stresowej w następstwie osłabienia mechanizmów kompensacyjnych, traktowane są jako objaw zaburzeń funkcji Ośrodkowego Układu Nerwowego – tym samym wyczerpują przesłanki do uznania, iż u powoda doszło do wystąpienia długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Doświadczenie śmierci syna wniosło nieodwracalne konsekwencje w funkcjonowanie powoda zarówno w sferze emocjonalnej, jak i społecznej. Powód dotąd nie korzystał z psychoterapii i nie podejmował leczenia psychiatrycznego. Stłumione emocje, które przeżywał i przeżywa, w następstwie przeżytej traumy utrudniają mu adaptację społeczną. W związku z utratą syna doszło u powoda do zachwiania jego podstawowego poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji. Badaniem klinicznym oraz na płaszczyźnie psychologicznej, w oparciu o wyniki badania testowego, biegli podali, że brak jest przesłanek do rozpoznania wtórnych dysfunkcji w obszarze O.U.N. Funkcjonowanie osobowości nie dowodzi obecności procesu psychotycznego. Powód przeżywa symptomy, które są zależne od rodzaju przeżywanych trudności, lęków, przedłużającego się napięcia i zmartwień, a wywołane są przez utrzymujący się od dłuższego czasu stan stresu psychicznego. (dowód: opinia biegłych sądowych Barbary Antys – B. – psychologa klinicznego i M. K. – lekarza psychiatry k. 48 – 55)

Powód, reprezentowany przez (...) Centrum (...) pismem z dnia 09 grudnia 2014r. zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna. Pozwany decyzją z dnia 09 stycznia 2015r. przyznał powodowi zadośćuczynienie w kwocie 15.000,00 zł. (dowód akta szkody PL 2014121100983)

Powyższe okoliczności faktyczne Sąd ustalił w oparciu o spójne i w pełni przekonujące wskazane wyżej dowody, a w szczególności dokumenty urzędowe, które w ocenie Sądu były w pełni wiarygodne oraz niekwestionowane dokumenty prywatne, których prawdziwość nie budziła wątpliwości. Opinia biegłych sądowych psychologa B. B. (1) i lekarza psychiatry M. K. zostały przyjęte przez Sąd bez zastrzeżeń, gdyż zostały one sporządzone zgodnie ze zleceniem Sądu, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla poczynienia niezbędnych ustaleń faktycznych. Opinia została wydana po przeprowadzeniu badania psychologicznych – psychiatrycznych powoda, dlatego Sąd uznał ją za rzetelną. Opinia biegłych jest spójna, zupełna, zrozumiała, stanowcza i weryfikowalna z uwagi na jasność zawartych w niej treści. Nie istniały też wątpliwości co do wiedzy, fachowości lub bezstronności biegłych. Wiedza i doświadczenie zawodowe opiniujących oraz stanowczy charakter opinii przekonują, że zasadnym było poczynienie ustaleń na

podstawie tych opinii. Zeznania świadków J. B., W. G. (2) jako logiczne były co do zasady pomocne przy ustalaniu stanu faktycznego. Przesłuchanie stron – ograniczone do przesłuchania powoda W. G. (1) - uzupełniło zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Za w pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania powoda, gdyż korespondowały one z dowodami z dokumentów oraz zeznaniami świadków.

Sąd zważył, co następuje:

W ustalonym stanie faktycznym powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Z uwagi na to, że źródłem roszczenia o zadośćuczynienie był czyn niedozwolony, zobowiązanym do zaspokojenia roszczeń powoda był sprawca wypadku lub jego ubezpieczyciel. Z kolei podstawą prawną odpowiedzialności ubezpieczyciela sprawcy wypadku jest art. 34 i 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) w związku z art. 822 k.c. Odpowiedzialność ubezpieczyciela stanowi pochodną odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody. Stosownie do art. 822 § 4 k.c. uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Zgodnie z art. 34 ust. 1 powołanej wyżej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. W myśl art. 35 ww. ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Zdarzenie, z którego powód wywodzi swoje roszczenia miało miejsce w dniu 23 lipca 2008 r. Jako podstawę prawną roszczenia powód wskazał art. 23 i 24 w związku z art. 448 k.c. Pozwany zakwestionował roszczenie powoda jako pozbawione podstawy prawnej. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/2011 (LexPolonica nr 2576059) podał, że „w dniu 3 sierpnia 2008 r. zmieniony został przepis art. 446 k.c. przez dodanie § 4, zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego, którego śmierć nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Poprzednio obowiązujący stan prawny nie dawał tak wyraźnej podstawy do przyznania członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia. Przyjmowano zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że brak w kodeksie cywilnym odpowiednika art. 166 k.z., który stanowił podstawę roszczenia o zadośćuczynienie, oznaczał wykluczenie możliwości uwzględnienia tego rodzaju żądania. Nie oznacza to jednak, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie dostrzegano potrzeby naprawienia krzywdy wyrządzonej członkom rodziny zmarłego. W wielu orzeczeniach łagodząco dotychczasową restrykcyjną linię orzecznictwa poprzez stosowanie art. 446 § 3 k.c. dla naprawienia także szkody niematerialnej (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 5 stycznia 1968 r. I PR 424/67 (LexPolonica nr 317388), z 27 listopada 1974 r. II CR 658/74 (LexPolonica nr 319889), z 30 listopada 1977 r. IV CR 458/77 (LexPolonica nr 319897), a w nowszym orzecznictwie: z 15 października 2002 r. II CKN 985/2000 (Monitor Prawniczy 2006/6 str. 315), z 25 lutego 2004 r. II CK 17/2003 (LexPolonica nr 365840), z 22 lipca 2004 r. II CK 479/2003). Wskazywano także, iż art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę do żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny (por. wyrok z dnia 6 lutego 2008 r. II CSK 459/2007 nie publ.). Po wejściu w życie z dniem 23 sierpnia 1996 r. art. 448 k.c. uznano w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r. IV CSK 307/2009 (OSNC 2010/C poz. 91), że ten właśnie przepis, a nie art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę ochrony odrębnego dobra osobistego, jaką jest bliska relacja pomiędzy zmarłym a osobą mu najbliższą. Dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało wątpliwości odnośnie do relacji tego przepisu i art. 448 k.c. Wątpliwości te wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010 r. III CZP 76/2010 (Biuletyn Sądu Najwyższego 2010/10, OSNC 2011/B poz. 42), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. znajduje zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 r. Przepis ten nie

uchylił art. 448, jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to potwierdzone zostało w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r. II CSK 248/2010 (OSNC 2011/B poz. 44) oraz z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 521/2010 (nie publ.).” W świetle powyższej uchwały stwierdzić, należy, że sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 03 sierpnia 2008r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, zaś odmienne stanowisko pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 23 k.c. nie zawiera definicji dóbr osobistych, a ogranicza się do stwierdzenia, że dobrami osobistymi człowieka są w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza, i racjonalizatorska. Katalog dóbr osobistych wymienionych w powyższym przepisie jest otwarty. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika również, że więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, zatem doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek polega nie tylko na osłabieniu aktywności prowadzącej do pogorszenia sytuacji życiowej, lecz jest także następstwem naruszenia dobra osobistego, jakim jest relacja między zmarłym a osobą zainteresowaną (por. wyrok z dnia 2 grudnia 2009 r. I CSK 149/2009 LexPolonica 2497390)

Zadośćuczynienie jest roszczeniem o charakterze ściśle niemajątkowym mającym na celu kompensację doznanej krzywdy. Wysokość zadośćuczynienia przyznawanego na podstawie art. 448 k.c. ma charakter ocenny, a przy określeniu odpowiedniej sumy zadośćuczynienia należy brać pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, w szczególności: rodzaj naruszonego dobra, rozmiar doznanej krzywdy, ocenianej według miar obiektywnych. Dobro osobiste w postaci prawa do życia w rodzinie zasługuje na wzmoczoną w porównaniu z innymi dobrami ochronę. Naruszenie tego dobra stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich. Dlatego doznana w tym przypadku szkoda jest bardziej godna ochrony z uwagi na naruszenie dobra wysokiej rangi i w najwyższym stopniu. Z tego też względu ustalając wysokość zadośćuczynienia należy mieć na względzie takie okoliczności jak: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rolę jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy, skorzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy mający na celu pomoc w odbudowie struktury rodziny i przywrócenie znaczenia każdego z jej członków. W ocenie Sądu, trudno jest wycenić ból, rozpacz, cierpienie. Nie można ustalać miernika bólu i cierpienia (tym bardziej, że generalnie brak w takiej sytuacji pomocniczego środka, jakim jest stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, uwzględniany przy art. 445 k.c.), każdy przypadek powinien być rozpatrywany indywidualnie i odrębnie przy stosowaniu wszystkich istotnych elementów dla danej sprawy. Odwołanie się do przeciętnej stopy życiowej nie może pozbawiać rozpatrywanego roszczenia funkcji kompensacyjnej i przesłaniać innych ważniejszych przesłanek ustalenia należnych kwot. Jest to przesłanka pomocnicza, mająca charakter uzupełniający w stosunku do kwestii zasadniczej, jaką jest rozmiar szkody niemajątkowej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać trzeba, że w wyniku tragicznego zdarzenia powód stracił syna. Śmierć dziecka jest jedną z najcięższych strat jakiej mogą doznać w życiu rodzice. Powód pozostawał w bardzo bliskich, bezpośrednich i codziennych relacjach z synem. Mieli oni wspólne pasje i cele. Tragiczna śmierć syna w sposób nagły i nieoczekiwany przerwała te zainteresowania. Z uwagi na wiek powoda i jego syna oraz średnią statystyczną długość życia można założyć, że powód ze zmarłym synem tworzyliby rodzinę jeszcze przez wiele lat. W wyniku śmierci syna powód co prawda nie stał się osobą zupełnie samotną, gdyż pozostaje w związku małżeńskim, oprócz zmarłego syna posiada jeszcze córkę, jednakże tragiczna śmierć syna, młodego człowieka była dla niego bardzo silnym przeżyciem emocjonalnym, które odbiło się na jego stanie zdrowia, aktywności życiowej. Powód mimo upływu czasu nie pogodził się ze śmiercią syna, odczuwa intensywny smutek, ból, tęsknotę. Dręczy go poczucie beznadziejności. Wystąpiła u niego reakcja depresyjna o łagodnym nasileniu. Odczuwane przez powoda krzywda i żal

są bardzo duże, a wynikają z silnych związków z synem, zawiedzionymi nadziejami, poczuciem osamotnienia, żalobą. W 2000r. rozpoznano u powoda polineuropatię demielizacyjną. Powód uskarża się także na nadciśnienie tętnicze, chorobę wieńcową, niedoczynność tarczycy, chorobę H., refluks żołądkowo – przełykowy. Niewątpliwie w tym stanie zdrowia powód mógłby liczyć na opiekę ze strony syna. W konsekwencji tych rozważań Sąd uznał, że odpowiednią sumą zadośćuczynienia pieniężnego dla powoda za doznaną krzywdę będzie kwota 80.000,00 zł. Uwzględniając kwotę wypłaconą powodowi (15.000,00 zł) Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 65.000,00 zł , zaś dalej idące żądanie oddalił jako wygórowane.

Zgodnie z art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie (ust. 1). W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania (ust.2). W orzecnictwie pojawiły się poglądy, iż odsetki opóźnienia przy zasądzeniu zadośćuczynienia należą się od daty wyrokowania, jednakże zdaniem Sądu pogląd ten, zważywszy na treść powołanego wyżej art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, nie odnosi się do zobowiązanego, którym jest ubezpieczyciel (pr. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2005r. I CK 7/2005 LexPolonica 1526282). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2009 r. II CSK 257/2009 (LexPolonica nr 2300297) podał, że „ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Wymóg ten odnosi się także do sytuacji określonej w art. 817 § 2 k.c., a więc przypadku, w którym zachodzi konieczność przedłużenia postępowania likwidacyjnego. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 k.c.) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody. Obowiązku tego nie może przerzucić na inne podmioty, w tym uprawnionego do odszkodowania. Nie może też wyczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu. Bierne oczekiwanie ubezpieczyciela na wynik toczącego się procesu naraża go na ryzyko popadnięcia w opóźnienie lub zwłokę w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego. Rolą sądu w ewentualnym procesie może być jedynie kontrola prawidłowości ustalenia przez ubezpieczyciela wysokości odszkodowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 stycznia 2000 r. III CKN 1105/98 OSNC 2000/7-8 poz. 134, z dnia 19 września 2002 r. V CKN 1134/2000 Monitor Prawniczy 2006/3 str. 149 i z dnia 15 lipca 2004 r. V CK 640/2003 LexPolonica nr 367700).” Powód, reprezentowany przez (...) Centrum (...) pismem z dnia 09 grudnia 2014r. zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna. Pozwany decyzją z dnia 09 stycznia 2015r. przyznał powodowi zadośćuczynienie w kwocie 15.000,00 zł. Zatem ustawowe odsetki od należnego powodowi zadośćuczynienia zasądzono na podstawie art. 481 § 1 k.c. po upływie 30 dni od dnia 09 grudnia 2014r. (pisma zawierającego zgłoszenie szkody) i następnego dnia po wydaniu przez pozwanego decyzji kończącej proces likwidacji szkody powoda.

Nie zasługuje na uwzględnienie podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia.

Przepis art. 442¹ k.c. stanowi, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (§ 1). Jeżeli szkoda wynika ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 2). W razie wyrządzenia szkody na osobie,

przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 3). Przedawnienie roszczeń osoby małoletniej o naprawienie szkody na osobie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat dwóch od uzyskania przez nią pełnoletności (§ 4). Powyższy przepis wszedł w życie z dniem 10 sierpnia 2007r. i z tym też dniem uchylony został art. 442 k.c. regulujący kwestie przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym. Przepis art. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U. 2007 r. Nr 80 poz. 538) stanowi, że do roszczeń, o których mowa w art. 442¹ k.c., powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepisy art. 442¹ Kodeksu cywilnego. W art. 2 ustawy zmieniającej ustawodawca zawarł regułę intertemporalną przewidującą, że do roszczeń o których mowa w art. 1 ustawy zmieniającej (a więc roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym zarówno na osobie, jak i w mieniu) powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu (czyli w dniu 10 sierpnia 2007 roku) jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepisy art. 442¹ k.c. czyli przepisy nowe. Art. 442 k.c. stanowił w § 1, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. § 2. Jeżeli szkoda wynika ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dziesięciu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. W razie wytoczenia przez poszkodowanego po dniu wprowadzenia do kodeksu cywilnego art. 442¹ k.c. powództwa o naprawienie szkody na osobie wyrządzonej czynem niedozwolonym, który miał miejsce przed dniem 10 sierpnia 2007 roku, Sąd, w przypadku podniesienia przez pozwanego zarzutu przedawnienia tego roszczenia, zobligowany jest do oceny, czy w dniu wejścia w życie art. 442¹ k.c. roszczenie było przedawnione w świetle art. 442 k.c.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że wypadek komunikacyjny w wyniku, którego A. G. (1) zmarł miał miejsce w dniu 23 lipca 2000r. Powyższe zdarzenie stanowiło przestępstwo, zatem zgodnie z art. 442 § 2 k.c. roszczenie o naprawienie szkody uległoby przedawnieniu z upływem lat dziesięciu od dnia jego popełnienia bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, tj. w dniu 23 lipca 2010r., a więc po wejściu w życie art. 442¹ k.c. Zatem zgodnie z art. 2 ustawy zmieniającej do przedawnienia roszczeń stosuje się przepisy art. 442¹ Kodeksu cywilnego, w szczególności § 2. Nowy przepis wydłużył termin przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wynikłej ze zbrodni lub występku z lat 10 do lat 20. Zatem roszczenia powoda uległyby przedawnieniu 23 lipca 2020r., skoro zaś pozew w niniejszej sprawie wpłynął w dniu 02 lutego 2015r. to roszczenie powoda nie jest przedawnione.

Wartość przedmiotu sporu w rozpoznawanej sprawie wynosiła 80.000,00 zł, zaś powództwo zostało uwzględnione do kwoty 65.000,00 zł. Zatem strona powodowa wygrała sprawę w 81,25 % (w zaokrągleniu w 82 %). Strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, których wynagrodzenia wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictw wynoszą po 3.617 zł. W tym miejscu dodać należy, że Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika powoda o zasądzenie dwukrotności stawki minimalnej, gdyż wniosek ten nie znajduje uzasadnienia ani w charakterze sprawy, ani stopniu jej zawikłaności, ani nakładzie pracy pełnomocnika w podobnych sprawach. Powód uiścił opłatę sądową w kwocie 4.000 zł. Skoro powód wygrał proces w 82 % to z kwoty 7.617 zł należy się jej zwrot kwoty 6.245,94 zł, natomiast pozwanemu, który poza kosztami zastępstwa procesowego poniósł wydatek na opinie biegłego w kwocie 600 zł, należy się zwrot kwoty 759,06 zł (18 % z kwoty 4.217 zł). Różnica wynosi: 6.245,94 zł – 759,06 zł = 5.486,88 zł (w zaokrągleniu 5.487 zł). Powyższą kwotę kosztów procesu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda przy zastosowaniu wynikającej z art. 100 k.p.c. zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów.

Do rozliczenia pozostawały nieuiszczone koszty sądowe obejmujące wydatek na opinie biegłego sądowego w kwocie 82,20 zł. Na podstawie art. 83 i art. 113 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (tekst jednolity z2014r., poz. 1025) nakazano pobrać od pozwanego kwotę 67,40 zł (tj.82 % z kwoty 82,20

zł). Na podstawie art. 102 kpc - w uwagi na charakter dochodzonego roszczenia - Sąd odstąpił od obciążenia powoda pozostałą częścią (tj. kwotą 14,79 zł) wydatku poniesionego na wynagrodzenie biegłego sądowego.

R., dnia 31 sierpnia 2015r. SSO Katarzyna Banko